

Ilja Samatajevin jälkeläisistä Vuokinsalmen ja Munankilahden kylissä

Muutaman päivän sen jälkeen kun viime vuonna oli Karjalan Heimo -lehdessä nro 7 - 8 kirjoitukseni - "Samatajevin suku oli perustamassa ja asuttamassa seitsemää vialaishäntä" soitettiin Kostamuksesta. Soittajana oli mies. En pannun muistiin hänen sukunimeä; se oli venäläinen. Hän halusi tietoja jonkun Samatajevin suvun henkilön vanhemmista, jotka olivat joskus asuneet Vuokinsalmessa. Hän myös kertoi kirjasta, jossa on kertomus Vuokinsalmen sammuneesta kylästä, sen asukkaista ja on myös kylän taloluettelo ja kartta.

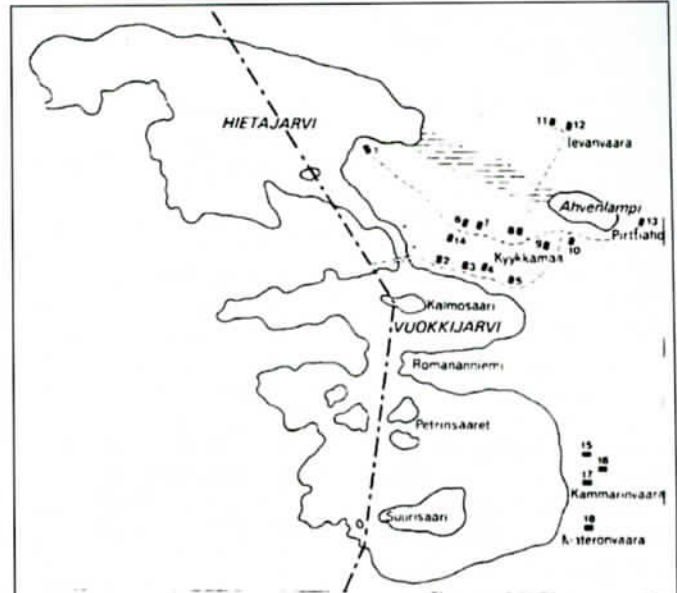
Kysyin, minkä takia häntä venäläistä kiinnostaa tieto Samatajevin suvusta. Hän vastasi, että hänen vaimonsa kuuluu myös sen vanhan Jyskyjärvestä Kenttjärveen muuttaneen Samatajevin suvun jälkeläisiin, joista osa oli myöhemmin asunut Vuokinsalmessa. Valitettavasti en pystynyt vastaamaan kysymykseen, kun en ole tarkkaan tutkinut kaikkia Samatajevin suvun monilukuisia sukuhaaroja. Kysyin häneltä tietoja siitä kirjasta, missä on kylän taloluettelo ja kartta. Kyläkarta minua kiinnosti, kun tiesin, että ensimmäiseen joukossa vuosien 1790 luvulla uuden kylän asukkaina oli Harlampej Samatajevin perhe. Halusin tietää, asuivatko vielä 1900 -1920 vuosina ja kuin monessa talossa hänen jälkeläiset Vuokinsalmessa. Ei hänkään osannut vastata kysymyksiini, ei tiennyt kirjan eikä sen tekijän nimeä, paitsi sitä, että kirjan tekijä on suomalainen.

Onneksi KH:n päätoimittaja **Sakari Vuoristo**, jolle kerroin asiasta, heti muisti ja sanoi, että kirja on todennäköisesti "Polku sammui" ja sen tekijä akateemikko **Pertti Virtaranta**. Kun en onnistunut löytämään teosta Petroskoista, niin tässäkin Sakari tuli

apuun ja lähetti kopiot sivuista, joissa kerrotaan vuokinsalmelaisista.

Polku sammui -kirjassa sivulla 187 on piirros "Vuokinsalmen kylä ympäristöineen", karttaluonnos ja selitykset on tehty **Mikko Huovisen** tietojen mukaan. Tutkiessani tuota karttaluonnosta ja selityksiä, rupesin epäilemään, pitävätkö kaikki hänen antamansa tiedot paikkansa, kun kahdeksan nestatoista kylän talosta ei löytynyt ainoatakaan talon isäntää Harlantjevin tai Harlampijevin sukunimellä. Oliko suku silloin jo sammunut? Kirjan 194 ja 195 sivuilla on kyllä mainittu Kalina Valtanen (Harlantjev) ja Vatasen Iivanan ottopoika Onissiman Trohkima (sukunimi Harlantjev), mutta kuinka Mikko Huovinen on pannut sukunimeksi Valtanen ja Valtanen, kun yllämainittujen miesten oikea sukunimi on Harlantjev.

Lyhyesti muistutan lukijoille, että Harlam eli Harlampei tai Harlantei oli yksi Ilja Samatajevin kymmenestä lapsesta. Hän oli syntynyt Jyskyjärvestä noin vuonna 1716. Vuonna 1722 Ilja perusti Kenttjärvi kylän ja muutti perheensä kanssa sinne asumaan. Kenttjärvestä Harlam oli vuoden 1740 tienoilla otettu rekruutiksi armeijaan, jossa palvelu siihen aikaan oli elinkautinen. Yli 40 vuoteen hänestä ei ollut mitään tietoa. Vasta 1780 vuonna, kun tsaarin ukaasille oli annettu amnestia armeijasta karanneille, Harlampei Iljanpoika oli merkitty vuoden 1782 väestönlaskennassa Akonlahdessa, missä hän oli perheensä kanssa. Hänen vaimonsa oli kiimasjärveläisen talonpojan Agafon Kalininin tytär Marfa. Jonkin vuoden kuluttua Harlampei oli kuollut. Hänen leskensä Marfa Agafonantytär löytyy kolmen lapsensa kera (Ivan, Arhip ja Uljana) vuoden 1793 rippii-

Vuokinsalmen kylä ympäristöineen
(karttaluonnos ja selitykset Mikko Huovisen tietojen mukaan)

1 Mikittä I. Poutasen Markke	11 Akei ja Oleksi Samatajev
2+ Vatasen Onissimu ja Petri	12 Simana ja Huotari Samatajev
3+ Vatasen Oleksi ja Jyrki	13 Pirttiho I. Karhusen Jyrki ja Iivana
4+ Vatasen Iivana I. Petrisen Iivana	14+ Vatasen Trohkima
5 Leski I. Karhusen Iivana	15 Karhusen Sirkei
6 Lukkasen Huotari	16 Huovisen Iivana
7 Lukkasen Soava	17 Karhusen Ohvo
8 Karhusen Miikkali	18+ Matero I. Valtasen Kalina
9 Siitari I. Karhusen Hilippä	
10 Karhusen Vafei	

kirjasta Vuokinsalmen kylästä, minne perhe oli muuttanut Akonlahdesta.

Vuoden 1795 väestönlaskennassa on merkitty, että Vuokinsalmen uuteen (ven. novoposelelnaja) kylään ovat Akonlahdesta muuttaneet, tuonilmaisiiin siirtyneen talonpojan Harlampij Iljanpojan vaimo, leski Marfa Agafonantytär ja hänen lapsensa 12-vuotias Ivan Harlampeinpoika ja 13-vuotias Uljana. Heidän lisäksi Vuokinsalmessa asui vain Andrei Larinpojan kolmihenkinen perhe eli kaikkiaan vain 6 henkeä.

Vuoden 1816 väestönlaskennassa on merkitty Vuokinsalmessa myös Arhip Harlampeinpoika, jonka nimi oli vuoden 1793 rippikirjassa, mutta puuttuu vuoden 1795 väestönlaskennasta. Vuoden 1850 väestönlaskennasta selviää, että Harlampein jälke-

läisten sukunimenä on Harlampijev tai Harlantjev. Silloin ruokakuntaan nro 75 kuului 33-vuotias Petr Arhipanpoika Harlantjev, hänen siskot Katerina, Anna, Donna, ja Irina ja myös hänen äiti 72-vuotias Jevdokija Maksimantytär, ja ruokakuntaan nro 76, vuonna 1847 tuonilmaisiiin siirtynyt Stepan Iivananpoika Harlantjevin perhe, johon kuului leski Marfa Petrintytär ja lapset: Afanasei, Paraskovja, Anisim, Irina, Agafja.

Vuoden 1910 rippikirjan mukaan Vuokinsalmessa asuivat seuraavat mieshenkilöt, joiden sukunimi oli Harlantjev: Ivan Petrinpoika, 54 v.; Anisim eli Onissima Teponpoika, 68 v. ja hänen pojat Trofim, 29 v., Petr, 22 v., Sergei, 16 v.; Afanasei eli Ohvo Teponpoika, 79 v., hänen pojat Aleksei, 53 v. ja Kalina, 46

v. ja Aleksein pojat Dmitrei, 26 v. ja Jegor, 24 v.

Jos nyt tutkimme Mikko Huovisen tietojen mukaan tehtyä karttaluonnosta ja sen selityksiä niin helposti huomamme, että vaikka Harlantjev sukunimi puuttuu, mutta talojen 2, 3, 4, 14 ja 18 isäntien etu- ja isännimet on samat kuin yllämainituilla miehillä, jotka kuuluvat Harlantjevin sukuun. En osaa sanoa, mistä syystä heille on karttaluonnokseen pantu sukunimet Vatanen ja Valtanen. (Toim. Ehkä syynä ovat nimenmuutokset vv. 1918 -1922).

Arkistolähteiden mukaan seuraavien Vuokinsalmen kylän talojen isäntien oikeat nimet ovat seuraavat:

Kartassa talo nro 2 - Harlantjevin Anisim eli Onissima Teponpoika ja Petr Onissimanpoika, talo nro 3 - Harlantjevin Aleksei Afanaseinpoika eli Oleksi Ohvonpoika ja Jyrki Olekseinoika -talo 4 - Harlantjevin Iivana Petrinpoika. talo nro 14 - Harlantjevin Trofim Anisimanpoika eli Trohkima Onissimanpoika. talo nro 18 - Harlantjevin Kalina Afanasein- eli Ohvonpoika.

Näin ollen Vuokinsalmen karttaluonnokseen merkityistä taloista, joita on 18, viidessä asuivat Kenttijärven talonpojan Ilja Vasilinpoika Samatajevin pojan Harlampein jälkeläiset, joiden sukunimi oli Harlampijev tai Harlantjev. Vaikka kirjurit samoja henkilöitä, toisiin asiapapereihin oli merkitty sukunimeksi Harlampijev ja toisiin Harlantjev.

Myöhemmin, noin vuoden 1850 tienoilla, Vuokinsalmeen olivat muuttaneet Niskajärvestä Ilja Vasilinpoika Samatajevin toisen pojan Moisein jälkeläisiin kuuluvat Anufrei ja Samson Samatajevit, jotka rakensivat talot 11 ja 12 Vuokinsalmen Levänvaaraan. He olivat Leontei livanapoika Samatajevin lapsia. Anufrei Leonteinpoika Samatajevin kuoleman jälkeen (noin v. 1905) talossa nro 11 isännöivät hänen pojat Aleksi ja Agei. Taloa nro 12 Samson

Derevnaja novopose-lennaja Nima Guba

Samantalonpoigan Kenttijärven kylässä, jossa oli ylösotettu edellisessä väestönlaskennassa, muuttanut asumaan tähän Nima Guban kylään.

Ikä v. 1745 ja v. 1762

Moisei Iljanpoika 40v 57v hänen vaimonsa Marfa Foman-tytär, 40-vuotias, samantalonpoigan Luvajärven kylästä, valtiollisen talonpojan tytär, heidän lapsensa, jotka syntyivät edellisen väestönlaskennan jälkeen
Boris - 17v hänen vaimonsa Lukerja Tepon-tytär, 24-vuotias, samantalonpoigan Vuokkiniemen kylästä, valtiollisen talonpojan tytär
Boriksen poika Zahar - 0.5v Jegor - 16v Foma - 8v

	1	16	17	2
Moisei Iljanpoika	70			57
Marfa Foman-tytär				17
Boris				1/2
Lukerja Tepon-tytär				16
Zahar				8
Jegor				
Foma				

Kopio vuoden 1762 (1763) väestönlaskennasta Aunuksen kihlakunnan Repolan pogostan Kiimasjärven pitäjän uudesta Nima Guban (Munankilahti) kylästä.

hänen (Moisein) tyttölapset
Darja 14v
Matrena 12v
Melanja 11v

Yhteensä tässä uudessa Nima Guba kylässä tämän (1762) väestönlaskennan aikana on

ylösotettu 5 henkeä (naisia ja tyttölapsia ei siihen aikaan laskettu). -suomennos: RT

Samatajevin Nikifora pojan kuoleman 29.09.1905 jälkeen isännöivät Nikiforan pojat Simana ja Fedor (Huoti) Samatajevit, eli yhteensä Samatajevin suvun edustajat, (joihin kuuluivat myös Harlantjevit), isännöivät vuosina 1910-1920 Vuokinsalmen kahdeksastatoista talosta seitsemässä.

Viime vuonna tutustuin Heikki Tarman mielenkiintoiseen kirjaan "Karjalaiset kauppiat Joensuussa 1920-luvulla", jossa myös on jonkin verran kerrottu kauppiaiden vieraalaisista juurista. Sivulla 43 tekijä kirjoittaa: "Kuitenkin ensimmäinen munankilahtelainen asukas oli ollut Jyrki Dobrinin, joka oli muuttanut sinne Suomen puolelta ja jonka jälkeläisiä

tarkastelemme seuraavassa." Tämä väite on virheelinen. En tiedä, ehkä Munankilahden kylä on ollut olemassa jo ammoisista ajoista, mutta kun vuoden 1745 jälkeen sinne muutti Kenttijärvestä Moisei Iljanpoika Samatajev ja asutti ne paikat, niin hän ja hänen perheensä olivat kylän ensimmäiset ja ainoat asukkaat. (katso liite vuoden 1762 väestönlaskennasta uudessa Nima Guban (Munankilahti) kylässä).

Anna, Moisei Samatajevin tytär, joka oli annettu miehelle Luvajärven kylään Pimen Fedotanpoika Dobrininille, muutti Munankilahden vuosien 1762-1782 välisenä aikana. Jyrki Dobrinin, josta kertoo kirja, oli

syntynyt noin vuonna 1786. Jos perimätiedot, joiden mukaan Jyrki oli ollut sotilas ja tullut Munankilahteen armeijasta, pitää paikkaansa, niin hän oli voinut tulla Munankilahteen vasta ehkä vuoden 1815 tienoilla.

En ole varta vasten hällunnut ruveta tarkistamaan kenenkään kirjoja, mutta kun itsekin kuulun Samatajevin suvun jälkeläisiin ja olen useita vuosia tutkinut tätä sukua paitsi Petroskoi-ta myös Arkangelissa, Moskovassa ja Joensuussa, niin pidän itseäni velvollisena oikaisemaan erheelliset tiedot Samatajevin suvun esisistä ja suvusta.

RUDOLF TOIVONEN
Petroskoi